

ogibati, in še provincijalizmi dobivajo le težko, kakor bi Nemeč rekel, svoj „Bürgerrecht“.

Dalje, ali se s tem, ko ka pišemo, ali celo govorimo, kaj bližamo drugim Slovanom? Povejte mi vi, ki ste ka z obema rokama vže objeli, v katerem slovanskem narečji nahajate kaj takega? Jaz sem vže marsikaj bral, staroslovensko, rusko, bulgarsko, srbsko, bosniško, hrvatsko, slovaško, moravsko, česko, poljsko, lužičansko, kašubsko, in v nobenem teh jezikih nisem te spake našel. Ali ste jo vi našli? Veselilo me bo, ako me v tej reči malo podučite. Ako jej pa tudi vi še sledú ne najdete, zakaj bi jo mi imeli sprejeti — edini med vsemi Slovani?!

Likajmo svoj jezik, čedimo ga, kolikor moremo, bogatimo ga; pa izruvajmo plevél in vso nesnago nepotrebnih tujk, al čudnih in neslanih lokalizmov, da nam kak drug Prešern ne zapoje zopet svojega:

Ne bodmo šalobarde itd.

Mnogovrstne novice.

* Število ljudstva v Evropejskih mestih. Po najnovjih popisih je v 25 največih Evropejskih mestih sledeče število stanovnikov: London 3 milijone in 800.000, Pariz 1 milijon in 850.000, Carigrad 1 milijon 75.000, Dunaj s predmestji 900.000, Berolin 830.000, Petrograd 870.000, Liverpool 520.000, Manchester s Salfortom 500.000, Glasgov 470.000, Napulj 440.000, Moskva 400.000, Birmingham 370.000, Lion 324.000, Dublin 320.000, Madrid 318.000, Bruselj s predmestji 318.000, Marseille 312.000, Pešt-Budim 220.000, Amsterdam 280.000, Leeds 260.000, Lissabon 260.000, Varšava 250.000, Hamburg 236.000, Rim 226.000, Turin 210.000.

* Vrh ogromne škode, kojo je napravil spomladanski mraz po Slavoniji, Banatu itd., prikazala se je vsled preobilnega dežja rja na žitu, ktera mu žuga veliko škodo. Na Ogerskem pa je unidan v več krajih toča napravila grozno škodo.

* Koliko ljudi je en bankír (Plaht po imenu), ki je na Dunajski borsi unidan na kant prišel, za seboj v nesrečo potegnil, naj se naši bralci prepričajo iz sledečega imenika. Ta mož je toliko zaupanje vžival, da so mu ljudje vseh stanov denar nosili, kakor v hranilnico proti dobrim obrestim, ki jim jih je plačeval. General B. je zdaj zgubil pri njem 30.000 gold., neki oficir, ki je v vojski leta 1866. ob nogo prišel, je imel pri njem naloženo vse svoje premoženje — 1300 gold., zdaj je ob vse; neki pismonos, 70 let star, ki mu je izročil vse, kar si je prihranil — 600 gld. — zgubil je vse; neki kmet iz Wiener Neustadt-a, ki mu je v shrambo dal ves svoj denar — 10.000 gold. — pa tudi za svoje 3 sirote, katerim je varh (irof) bil, pri njemu naložil 500 gold., je zdaj popolnoma ob vse; neka perica, ki se je ravnokar imela omožiti, je zgubila 150 gold. In še drugih več je ob vse premoženje, ki so mu ga zapupali. To vam je bil krič in jok, ko so prišli ti ljudje k njegovemu doktorju po denar (Plaht sam je že zaprt) in jim je ta rekel, da ne dobijo nič! Kolikor se za zdaj vé, je véliki ta bankír dolžan ljudém okoli 3 milijone in 300.000 gold.; njegovo premoženje pa znaša komaj 14.000 gold., — po takem za goldinar upniki njegovi še pol krajcarja ne dobijo! — Kdor je pričatarih prigodkov, ki so na tisoče ljudi pahnili v nesrečo, pač mora preklinjati liberalno nemško êro zadnjih let, ki je hipoma toliko nadlog prinesla čez nedolžne ljudi, ki so zapupali čez noč obogatelim Dunajskim velikašem.

Naši dopisi.

Iz Celoveca 24. maja. — Brali smo, da se je v Ljubljani pod vodstvom dr. Vošnjakovim osnoval „centralni volilni odbor“, ki misli pri prihodnjih volitvah vse vajeti v svoje roke vzeti po celi Sloveniji. Domoljubi na Kranjskem, Štajarskem in Goriškem so že očitno razglasili, da se ne dajo komandirati temu centralnemu odboru. Tudi mi Slovenci na Koroškem naznanjamo, da se je tudi za našo deželo že osnoval centralni volilni odbor, da se je že tudi z najodličnejšimi domoljubi iz vseh dolin zastran prihodnjih volitev pogovarjal in vse potrebno že tudi pripravil. Gotovo si bomo mi le takih kandidatov izbrali, ki so pravi in preskušeni domoljubi na vse strani, in to sta g. Andrej Einšpieler in g. Ferdo Vigele. Ako so naši kandidatje tudi centralnemu odboru v Ljubljani po volji, dobro! veselilo nas bode, ako nas imenovani odbor podpira. Ako mu pa niso po godu, potem ga pa prosimo, naj nas ne draži in ne moti. Mi Koroški Slovenci imamo že od drugih strani dosti nasprotnikov, zato pričakujemo, da nas vsaj še Slovenci sami dražili, motili in razdirali ne bodo. Sloga jači — nesloga tlači!

Odbor „Trdnjava“.

Iz Trsta 24. maja. (Čudna prikazen pri sviloprejkah.) Kakor preteklo leto, tako tudi letos, je tukajšnja kmetijska družba izrejevanje svilnih črvov napravila. Ministerstvo kmetijstva jej je v ta namen 1000 gold. podarilo. Nakupilo se je raznega semena, nekaj iz Dinjana v Istri, nekaj iz otoka Čresa, nekaj iz Gorice in nekaj iz Egipta. Ta semena, pazno preiskana, so kazala deloma, da so brez onih „bolestnih telesec“, deloma pa, da so oskrunjena ž njimi; ločena so tedaj bila. — Izreja se je začela 7. dne aprila. Nekaj dni je bilo vreme prav ugodno; al kmalu se je bilo jako pokvarilo; le s tem smo obvarovali črviče pogina, da smo peči noč in dan kurili in vedno enako gorkoto v sobah imeli. Perje nam sta toča in hud mraz nekoliko poškodovala; vendar je izid bil prav srečen; zapredli so se prav lepo, in bolezen se ni prikazala pri nobenih, ne pri teh, ki so bili iz zdravega, ne pri unih, ki so bili iz bolnega semena, marveč so se tisti, ki so imeli „telesca“ še najboljše obnesli. Jako čudna prikazen je to! Zdaj se ne vé, ali so „telesca“ prav za prav bolezen ali kaj? — Obiskovali so to šolo ob četrtkih, učenci okolice Tržaške, učenci gimnazije in realk ter se udeleževali praktičnega in teoretičnega nauka. Naši kmetje in gospôda so tudi radi zahajali v to šolo. Odločila je zdaj kmetijska družba iz 30 funtov kokonov napraviti semena in ga za prihodnjo spomlad razdeliti med kmete, da tako sopet pridejo do dobrega semena, in da se sviloreja zopet oživi, kakor v prejšnjih časih. Drugi pa, ki hočejo kupiti kokonov, da napravijo iz njih semena, dobijo jih funt po 5 gold. — Tudi za povzdigo živinske reje je tukajšnja kmetijska družba kupila 4 bike jako mlečnega plemena, in jih je v okolico med kmeti razdelila. To bode sčasoma ubogim kmetom pomagalo do boljšega plemena.

Iz Kostanjevice. — 27. aprila na večer je nekega fantiča na Koprivniku popadel stekli pes. Fantiču je drugi dan tukajšnji župan, ob enem tudi ranocelnik, steklino v ranah zažigal. Pred kakimi 3 tedni pa se je klatil že zopet drugi stekli pes in sicer po nasprotni strani Krke. Ogrizel je pri neki hiši najpopred domačega psa, potem pa tudi mlado lepo prasè, na to pa še sosedovega psa. Kam se je potem zavil in koliko psov in druge živali oklal, se še ne vé. Čez nekoliko dni pa prične prase po hlevu silno divjati. Gospodinja mu odpre, prase pa, okrog gobca vse penasto, kakor blisk krog hiše švigne, pade s prvimi nogami na kolena in

urno proti gospodinjji zdrči, ter jo, akoravno se brani, vjame za mezinec, pustivši jej dve rani. Prase na to kmalu pogine. Tudi tej ženi se je steklina zažigala. Se ve, da se je precej 22. dne t. m. sklicalo, da psi morajo priklenjeni biti itd. Pa kaj ko ta, ki postavo oklicati dá in ima nad njenim natančnim spolnovanjem čuti, lahko bi smel reči, sam prvi iz oklicane zapovedi norce brije! Kako drugače vsaj se hoče to zvati, da vkljub komaj oklicani županijski prepovedi ravno županove pse skoraj vedno na ulicah dobiš! V nedeljo 25. dne t. m., tedaj še le četrti dan po ponovljeni prepovedi ležalo ni več kot troje županovih psov pred njegovo hišo na očitnih ulicah, po katerih je velika množica ljudstva proti cerkvi hitela. Pripoveduje se, da eden teh psov je memogredoče ljudi tudi napadal. Lansko leto po enacem svojem oklicu stal je župan pred svojo hišo na ulicah, eden njegovih psov je ležal pa pred njim na pragu, drugi za njim na ulicah. Kaki vpliv po takem lastnem izgledu enaki županijski oklici imeti morajo, si lahko mislite. Psi, o katerih pravijo, da jih je v mestecu veliko več kot pol preveč, se le tedaj bolj pozapro in privežejo, kedar ravno konjač s puško okrog gre. Nevarnost je pa tukaj še večja, ker se tudi praseta in sicer vkljub prepovedi od strani c. kr. kant. glavarstva v Krškem vendar le le vedno po ulicah prosto sprehajajo in pasejo. To mnogo nejevolje izbuja med meščani kakor tudi sploh med farmani, ker jim te nesnažne živali tudi počivališče rajncih premnogokrat oskrunjajo. Duhovska oblast je to mnogokrat grajala, — al kaj! ker je županstvu v tej zadevi popolnoma nečimurno. Čudno se tudi ljudstvu zdi to, da od deželne odbora še lansko leto v tretje zapovedana od c. kr. kant. glavarstva v Krškem pa 15. sept. 1872. leta preložena nova županijska volitev še zdaj razpisana ni! Oklicano je bilo tedaj, da za novo volitev zdaj c. kr. kant. glavar grof Chorinsky časa nima! — Naj še to povem, da pri nas zdaj dva, rekel bi, zakotna pisarja ljudstvo sleparita, da je banka „Slovenija“ prišla na kant. Ljudstvo, ki omenjena dva le predobro pozna, se njihovim lažem le posmehuje.

Iz Ljubljane. (Iz seje deželne odbora 23. maja.) Dopis deželne predsedništva, da ste zadobili v zadnjem deželnem zboru sklenjeni postavi za ljudske šole in učitelje najvišjo sankcijo, se je vzel na znanje. — Vlogo Novomeških gimnazijskih profesorjev gg. Hrovata in Žepiča, da bi se njuni od ministerstva odobreni šolski knjigi za slovenske gimnazije na deželne stroške založili, je deželni odbor v tem smislu rešil, naj se, ker za take stroške v proračunu deželne zaklada za leto 1873. ni nobene dotacije, obrneta o tej zadevi na prihodnji deželni zbor, ter da bode deželni odbor v prihodnjem deželnem zborovanju predlagal, naj se napravi deželna zaloga šolskih knjig za srednje slovenske šole in v ta namen dovoli stalna dotacija 10.000 gold. iz deželne zaklada. — Sklenilo se je, da gré po binškošnih praznikih deželni inženir ogledat več okrajnih cest v okraje Velike Lašče, Kočevje, Črnomelj, Novomesto, Zatičina in Žužemberk, ter naj pri tej priliki ogleda tudi nekatera posestva, ki so jih dotični posestniki na prodaj ponudili za napravo deželne kmetijske šole na Dolenskem. — V službo deželne praktikanta se je vzel dosedanji diurnist Vincencij Vizjak. — Od deželne predsedništva došlo naznanilo, da ste v zadnjem deželnem zboru sklenjeni postavi najvišjo sankcijo zadobili, vsled katerih bodo odgonsko-postajske občine na odgon (šub) obsojevale ter da se bode iz deželne zaklada po 20 kr. za vsacega odgonca v povračilo v §. 14. državne odgonske postave od 27. julija 1871. l. navedenih stroškov plačevalo, se je vzel na znanje, ter se bode v tej zadevi

poslala okrožnica vsem odgonsko-postajskim občinam. — Za dovršitev popraviljanja pota od Rateč proti Savski vasi na Dolenskem se je dovolilo še 500 gold. deželne subvencije proti odobritvi prihodnjega deželne zbor. — Prošnja župana občine Knežak, da bi se mu odvzelo županovanje, se je vslišala.

— (Oklic družbe kmetijske zaradi darovanja panjev in premij v denarji.) Subvencijski odbor vpričo c. kr. vladnega zastopnika je sklenil: 1) učiteljem takim, ki v ljudskih šolah kmetiško mladino podučujejo v čbeloreji že s Porentovimi ali Sumperjevimi panjovi, podeliti večo premijo v denarjih, — takim pa, ki dozdaj niso še na omenjenih panjovih otrók podučevali, dati Porentov in Sumperjev panj, pa za nakup čbel par goldinarjev zraven. Sklenil je pa odbor tudi 2) takim kmetom, ki že čbele redijo v novih panjovih, pa so malopremožni, dati tudi denarne podpore, drugim pa, kateri nimajo še omenjenih panjov, dati Porentov ali Sumperjev panj. Oglasilo se je za panjove in denarne premije 14 učiteljev in 26 kmetov, ki so po spričalnih dokazali, da so vredni obdarovanja.

Po sklepu subvencijskega odbora dobijo premijo s 15 gold. za čbelorejski nauk v šolah sledeči učitelji: Janez Debelak v Trziču, Jurij Vranič v Preserji, Anton Ozimek na Dobrovi, Janez Poženel na Uncu, France Zörer v Blagajnici, Anton Vrtnik iz Osilnice, Leopold Abram v Loškem Potoku, Martin Potočnik iz Trate, Janez Sajè iz Št. Jerneja, Franc Kenda iz Semiča, Janez Lobe iz Ambrusa, France Klinar iz Jesenic, — 5 gold. dobi Anton Kunšič iz Št. Jurija, Janez Barle iz Podzemlje pa 3 gold.

Kmetje pa, ki so prosili, dobijo premijo po 10 gold. sledeči: Anton Malavašič iz Butajnov, Peter Hotujec iz Pridnic, Anton Lenasi v Sajovčah, Jurij Osredkar iz Št. Jošta, Anton Povh iz Košane, Jožef Pfeifer iz Drulovke, France Florjančič iz Blagovice, Janez Petrič iz Blagovice, Matija Podržaj iz Gore, Miha Ambrožič iz Mojstrane, Urh Vesel iz Sodražice, Jožef Štrukelj iz Prežgajn, Nace Puželj iz Sodražice.

Vsi učitelji in kmetje pa, ki Porentovih in Sumperjevih panjev še nimajo in so za nje prosili, dobijo panjove, če pridejo po nje v pisarnico družbe kmetijske, in ker ima družba še nekoliko panjov oddati, naj se brž oglasi, kdor jih želi; dokler jih ima družba kaj, dobijo jih brez plačila taki, ki jih še nimajo.

Komur pa je premija v denarjih odločena, naj pride sam po denar ali naj pooblasti koga, da ga namesti njega vzame — s pobotnico, štemplano s 7 krajc. S pošiljanjem po pošti se pisarnica ne more vkvarjati.

Iz pisarnice družbe kmetijske (v Salendrovih ulicah nad Bregom) 25. maja 1873.

— Letošnji pozni sneg je imel to dobro, da je vničil cele grmade kebrov. Vendar niso šli ti škodljivci povsod do kraja pod zlo. V Brezniki fari na Gorenškem je šolska mladina pod vodstvom gosp. župnika L. Pintarja nabrala 30 mernikov tega mrčesa, za ktere mu je družba kmetijska iz zaklada sl. deželne odbora poslala 7 fl. 30 kr.

— (Za štipendije za vinsko in sadjerejsko šolo na Slapu) se je dozdaj, kakor slišimo, samo en Vipavsk fant oglasil. To je prikazen, katere se tukaj v Ljubljani nikakor razjasniti ne moremo in za katero bi iz Vipavske doline razjasnila želeli. Vsaj so vendar Vipavci sami leta 1869. za napravo te šole prosili; zdaj se je ustanovila, ponujajo se manj premožnim celó štipendije, in — taka malomarnost! Dolenci pa so menda krivih misli, da za nje ni šola Vipavska in njihovi fantje ne dobijo štipendij. Vsaj ni tako; ští pendije

utegne tudi fant iz Dolenskega dobiti. Če za razpis deželnega odbora o teh štipendijah, oklican v Oglasniku 30. aprila, morebiti ni zvedelo veliko staršev, naj ga jim naznanijo prijatelji ljudstva.

— (*Gosp. Solmajer*) je te dni prejel pismo, s katerim mu gosp. minister kmetijstva za njegovo pripomoč pri svetovni Dunajski razstavi toplo zahvalo in pohvalo izrekuje. Skor ob enem ga tudi Gornje-avstrijska kmetijska družba enoglasno za dopisovalnega uda izvolila. Prav tako! Kdor dela, zasluži tudi hvalo.

— (*Deležnikom zavarovalne banke „Slovenije“*.) Nasproti hudobno raztrošenim govoricam in v popolno pomirjenje svojih delničarjev in zavarovancev smo v prijetnem položaji, s tem zatrditi, da naša banka po zadnjih dogodbah na Dunajski borsni ni prav nič zadeta, ker nima borsnih papirjev niti v posesti niti v zastavi, ampak vsa njena gotovina je naložena pri taci eskomptnih zavodih in hranilnicah, katerih omenjene dogodbe zadele niso.

Proti razširjevalcem taci hudobnih in banki škodljivih laži bode vodstvo na podlagi §. 492. kazenskega zakona neprizanešljivo pri kazenskih sodnijah postopalo.

V Ljubljani dne 28. majnika 1873.

Vodstvo zavarovalne banke
„Slovenije“.

— *Občni zbor banke „Slovenije“* je jutri. Ker se v tem zboru volijo novi pravilniki in pa pregledniki bankinih računov, so se zbrani delničarji razgovarjali, koga naj bi volili, in zedinili so se v tem, naj se

za *opravilnike volijo sledeči gospodje:*

1. Dr. Karol Bleiweis, primarij deželne bolnišnice,
2. Mihael Pakič, trgovec in posestnik,
3. Franc Šolmajer, družbe kmetijske odbornik,
4. Franc Souvan mlajši, trgovec,
5. Ivan Vilhar, posestnik in trgovec;

za *namestnike opravilnikov gospodje:*

1. Andrej Jeglič, dež. računovodja v Gorici,
2. Jožef Kušar, posestnik in trgovec v Ljubljani,
2. Mihael Stare, posestnik v Mengšu;

za *preglednike računov gospodje:*

1. Andrej Kremžar, oskrbnik deželne bolnišnice,
2. Franc Ravnikar, deželni blagajnik;

za *namestnike preglednikov gospodje:*

1. Franc Potočnik, c. k. stavbeni svétnik,
2. Karol Žagar, dež. blagajnice kontrolor.

Danes zvečer ob 7. uri je o tej zadevi še privatni posvet z došlimi vnanjimi delničarji v Matični pisarnici.

— Nova banka pod imenom „Ljubljanska občna banka“, ki so lani nameravali osnovati nekteri domoljubi, se je po mnogostranskem dopisovanjem sèm ter tje zavlekla tako dolgo, da je zdaj c. kr. ministerstvo notranjih oprav z dopisom od 16. dne t. m. deželni vladi Kranjski naznanilo, da, gledé na Dunajske borsne prigodke novejšega časa in na žalostni stan denarnega tržtva, ne more dovoliti te banke.

— (*Redni občni zbor dramatičnega društva*) bode v nedeljo 15. junija ob 10. uri dopoldne v čitalnični dvorani. Vrsta razgovorov: 1. Predsednikov ogovor; 2. Tajnikovo poročilo; 3. Blagajnikovo poročilo; 4. Volitev prvosednika, blagajnika in 10 odbornikov (vnanji družabniki smejo voliti pismeno, svoje imé na volilnem listku dodavši §. 9. pravil); 5. Posamezni predlogi družabnikov.

Odbor dram. društva.

— (*N. f. Pressi*) se je iz Celja ponosno telegrafiralo, da se je zarad volitve držanega poslanca zbralo

150 oséb, med temi $\frac{1}{3}$ kmetijskih volilcev. Dr. Vošnjak je bil kolovodja, kateremu so ministrirali dr. Zarnik, dr. Gregorič, dr. Ploj, in dr. Prus; z veliko večino je bil sprejet „narodni“ program in zavržen „državo-pravni“; mladoslovenci ne marajo za ultramentanni Graški volilni odbor, „oni hočejo dr. Vošnjaka.“ Tako „Pressa“, — radovedni smo, kako bode „Slov. Gosp.“ popisal skupščino Celjsko.

— „Sokolcem“ je bil tudi na Jančeje nameravani izlet prepovedan. Nek šaljivec je na to dal uganjko: „kakošen razloček je med „turnarjem“ in med „sokolci“? Ta, da uni si ne upajo na deželo, ti pa ne smejo.

— Povedalo se nam je, da „Novicam“ nekteri očitajo, da iz „bojasni“ do „Strele“, nemeravanega novega šaljivega lista, za kterege je v „Narodovi“ tiskarnici že neki oskrbljen potreben fond, in mu zagotovljene duševne in materijalne garancije, niso še v svojem listu naznanile tega prihodnjega lista. — Lejte si no veliko pregreho, da „Novice“ niso še omenile pod „slovenskim slovstvom“ nove prikazni! Al nam se ona napoved „Strele“ v „Slov. Nar.“ zdí le gol humbug; kje neki so „materijalne in duševne garancije“ zagotovljene? Mar misli „Strela“ vbiti „Brenceljna“ — oj jalova fantazija! Sicer pa tudi, dokler „Slov. Nar.“ izhaja, ni treba „Narodovi“ tiskarnici še družih „unkošting“; vsaj je „Narod“ bolj zabavljiv in šaljiv list, kakor pa političen. Da po takem ni „bojasen“ bila, da „Strele“ niso „Novice“ še omenile, nam bodo verjeli tudi „Narodovci“ sami.

— (*Za okraj Litijski in okraj Črnomeljski*) je ministerstvo dovolilo c. k. okrajna zdravnika.

— (*V Postojno*) gredó posebni železniški vozovlaki v soboto iz Dunaja in Gradca, binškoštni pondeljek pa iz Trsta in Ljubljane.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Cesar je potrdil sklepe delegacij o skupnih stroških za leto 1874. Potrebovalo se bode 93 milijonov in 49.371 gold.; od tega zneska pride na našo Avstrijo 63 milijonov in 831.873 gold., na Ogersko pa 29 milijonov 217.504 gold.

— Ogrí imajo že tudi za letos 31 milijonov primanjka ve.

— Še ni konca ne kraja nesrečnih nasledkov Dunajskega borsnega sleparstva; iz več družih mest se sliši o nesrečah, v ktere so zabredli ljudje, ki so Dunajskim bankam in bankirjem premoženje zaupali.

Hrvaško. Iz Zagreba se piše, da je cesar grofa Ladisl. Pejačevića nagloma poklical na Dunaj. To izbuja misel, da bode on prihodnji ban.

Francosko. — Osodepolni časi nastopili so zopet na Francoskem, in kaj vse pride iz tega, kar se je zgodilo v Versaillu ponoči od sobote na nedeljo, sam Bog vé. Ljudovladni predsednik Thiers, ki je po odstavljenem cesarju Napoleonu vladar bil Francoski državi, nenadoma je odsotpil, ker mu je večina državne zbornice zaupnico dala zato, da si ni izbral pravih ministrov. In kar brž je zborovna skupščina na mestu njegovo izvolila slavnega vojskovodja maršala Mac-Mahona z 390 glasovi izmed 738 (levica pa ni glasovala). Mac-Mahon je mož one stranske, ki hoče cesarja ali kralja na čelu vlade in noče ljudovlade; ker pa je stranka republikanska tudi zelo močna in je krvoželjnih ljudi mnogo med njo, — Bog vedi, kaj pride iz tega! Tako Francoska zopet stoji na vulkanu, ki utegne stresti vso Evropo.